

Regering vergroot greep op Oekraïense Advocaten

Terwijl alle ogen gericht zijn op de situatie in het oosten van Oekraïne, kent de advocatuur in het hele land zijn eigen problemen. Ongeoorloofde inmenging in de advocatuur door overheidsfunctionarissen is volgens recente rapporten van internationale juridische organisaties een heikel punt. Lawyers for Lawyers (L4L) heeft grote zorgen om de positie van hun vakgenoten in Oekraïne.

Om de situatie te peilen en te kijken hoe L4L hulp zou kunnen bieden aan deze advocaten, is bestuurslid Judith Lichtenberg eind juli, op uitnodiging van de American Bar Association, afgereisd naar Oekraïne. Daar sprak zij onder meer met Valentyna Telychenko, voormalig advocate van oud-premier Julia Timosjenko, over de benarde situatie waarin advocaten momenteel verkeren.

Orde

In haar bijdrage aan de vierjaarlijkse Universele Periodieke Beoordeling (UPR) van Oekraïne in 2012, drong L4L er bij de Oekraïense autoriteiten op aan om een nationale advocatenorde met een adequaat mandaat op te zetten om de belangen van de advocatuur te vertegenwoordigen.

Adequate bescherming was geboden omdat advocaten vaak het slachtoffer waren van intimidatie. Reeds op 15 augustus 2012 trad een nieuwe wet in werking ten aanzien van de advocatuur en de rechtspraktijk. Deze nieuwe wet voorzag in de oprichting van een uniforme en autonome nationale orde van advocaten. Hoewel de nieuwe wetgeving de mogelijkheid bood om de onafhankelijkheid van de advocatuur te vergroten, waren Oekraïense advocaten vanaf het begin sceptisch, omdat zij ook

Valentyna Telychenko.

ruimte liet om de nieuwe orde juist onder controle van de staat te krijgen.

Volgens Valentyna Telychenko is dit precies wat er in die twee jaar is gebeurd. De oprichting van de nationale orde heeft geleid tot een conflict binnen de advocatuur en tot misbruik van het tuchtrechtelijke systeem. De spanningen binnen de advocatuur kwamen tot een hoogtepunt toen bepaalde regionale vertegenwoordigers van de advocatuur werden verhinderd om deel te nemen aan het congres ter oprichting van de nieuwe orde in november 2012. Uiteindelijk heeft meer dan de helft van de vertegenwoordigers niet deelgenomen aan dit congres. Zij hielden gelijktijdig

een parallel congres, dat resulteerde in de oprichting van een tweede, alternatieve, nationale orde. De alternatieve orde wordt, in tegenstelling tot de formele orde, tot op heden niet officieel erkend door de autoriteiten. Advocaten die zich bij deze alternatieve orde hebben aangesloten ondervinden daardoor problemen bij het uitoefenen van hun werkzaamheden. Tegen individuele advocaten die op enige wijze betrokken waren bij de alternatieve nationale orde zijn tuchtrechtelijke maatregelen genomen, voor activiteiten die schijnbaar niet in strijd zijn met professionele normen.

Problemen

De nationale orde die wel wordt erkend door de autoriteiten, kent grote problemen. Advocaten willen de contributie aan de orde niet betalen, omdat die niet transparant is over wat er met het geld gebeurt. Ook faciliteert de orde communicatie tussen overheidsorganen en advocaten, terwijl zij er juist voor zou moeten instaan dat advocaten – en ook de orde zelf – onafhankelijk van de overheid opereren.

Monitoren

L4L zal de situatie voor advocaten blijven monitoren en de problemen onder de aandacht van de autoriteiten blijven brengen. ■